

Obsah

Úvod	6
1 Základní rámec problematiky	7
1.1 Předškolní příprava dítěte s postižením	7
1.2 Pojem předškolní dítě, příprava na školu	7
1.3 Ne náprava, ale včasné speciální postupy	8
1.4 Faktor času	8
1.5 Partnerství rodičů a odborníků, pedagogů	9
1.6 Argumentace pro včasnou podporu celé rodiny	9
2 Diagnostika ve speciálněpedagogickém centru	11
2.1 Speciálněpedagogická diagnostika	11
2.2 Charakteristiky procesu SPD v kurzu PPDPR	12
2.2.1 Formulace problému	12
2.2.2 Stanovení hypotézy	12
2.2.3 Volba metod na verifikaci hypotéz	12
2.2.4 Potvrzení - nepotvrzení hypotézy, stanovení diagnózy	14
2.2.5 Závěry pro edukaci	14
2.2.6 Ověřování, doplňování diagnózy	15
2.3 Strategie speciálně pedagogického vyšetření pro potřeby KPPDPR	15
2.4 Diagnostika klienta SPC	17
2.4.1 Karta klienta obsahuje	17
2.4.2 K psychologickému vyšetření	18
2.4.3 Speciálněpedagogické vyšetření	19
3 Diagnostika jemné motoriky ruky	23
3.1 Úvod	23
3.1.1 Obecné charakteristiky jemné motoriky	24
3.2 Celková hybnost a výkonnost ruky	25
3.3 Hodnocení ruky v ergoterapii	26
3.4 Úchopy	26
3.4.1 Diagnostika úchopů v grafomotorice	28
3.5 Celková pohyblivost prstů	30
3.6 Lateralita	31
3.7 Hodnocení předpokladů ke grafomotorické činnosti	32
3.8 Uvědomělé provádění pohybů při psaní	33
3.9 Analýza grafomotorické činnosti	34
3.9.1 Hodnocení kresby	34
3.9.2 Základní charakteristiky písma, čar a linií jako komunikativního prostředku	35

4	Terapie v kurzu PPDPR	39
4.1	Speciální pedagog jako terapeut	39
4.2	Situace rodiny	41
4.2.1	Rodiče dětí s postižením	42
5	Metodický postup při rozvoji jemné motoriky a grafomotoriky	55
5.1	Základní charakteristiky doporučeného metodického postupu	55
5.2	Metodika pojatá jako učební strategie	55
5.3	Zdroje metodiky	56
5.4	Jak s metodikou pracovat při rozvoji jemné motoriky a grafomotoriky . . .	56
5.4.1	Na co a čím píšeme?	57
5.4.2	Rytmizace činností	58
5.4.3	Využití říkadla a řeč	58
5.4.4	Dítě je aktérem děje	59
5.5	Jsem připraven/a učit se psát? (Diagnostický nástroj „Co už umím“) . . .	60
6	Kurz předškolní přípravy pro dítě s postižením a jeho rodiče v rámci SPC	62
6.1	Konkrétní podmínky realizace kurzu PPDPR	63
6.2	Časové dimenze v kurzu	64
6.3	Obsah kurzu	64
6.4	Vzdělávací strategie	64
6.5	Jaké jsou očekávané výsledky ?	65
6.6	Podpůrné služby pro rodiče (1995 v SPC v Teplicích)	65
7	Od speciálních škol k poradenství a službám přímo v regionech	67
8	Kazuistika absolventky kurzu PPDPR	69
8.1	Hodnocení výkonu ruky a postojů ke grafomotorické činnosti u P. M.	79
	Literatura	84
A	Ukázky výsledků grafomotorické činnosti P. M. (viz kazuistika)	i
B	Diagnostický nástroj „Co už umím“	vii
C	Ukázky z metodiky „Jen školní taška nestačí“	viii